

FÜZTELEPEK VEGYSZERES GYOMIRTÁSI LEHETŐSÉGEI I.*

Dr. NÉMETH ANDRÁS
egyetemi adjunktus
EFE, Sopron

Gyomirtó kémiai szerek alkalmazás-technológiájának tudományos igényű, kísérletekkel alátámasztott kidolgozása az erdőgazdálkodás körében általában pionír feladat. Elsősorban a faültetvények, illetve az ültetvényszerű fatermesztés területén van a kemotechnikának létjogosultsága — valljuk. A fonófűztelep, mint sajátos faültetvény, intenzív ápolást igényel, s azt ma leginkább vegyszerekkel végezhetjük el.

A fentiek alapján érthetően indokolt, hogy együttműködésben az Erdőgazdasági Fűz- és Kosáripári Vállalattal, feladatként megfogalmaztuk a fonófűz-ültetvények vegyszeres gyomirtási technológiájának kidolgozását, különös tekintettel az új telepítések és a 2—3 éves telepek ápolására.

Anyag és módszer

Különböző herbicidek és kombinációik hatékonyságának vizsgálatát végeztük el, 1978-ban kisparcellás, 1979-ben pedig nagyparcellás kísérletekben, a fonófűz-ültetvények 3 főbb természetű helyén. A vizsgálandó herbicidek kiválasztása gyér irodalmi adat, valamint gyakorlati tapasztalatokból levont következtetések alapján történt.

A kisparcellás (á 20 m²-es) kísérletekben a NaTA; NaTA + Aktikon; NaTA + Hungazin PK; a Bi 3411; Bi 3411 + Patoran; Bi 3411 + Maloran; Bi 3411 + Sys 67 Omnidel + Patoran; a Sys 67 Omnidel; Sys 67 Omnidel + Merkazin; Sys 67 Omnidel + Maloran; Sys 67 Omnidel + Patoran, a Buvinol granulátum és WP; a Casoron granulátum; a Caragard Combi, valamint a Merkazin + Aresin különböző dózisu kezeléseik kerültek beállításra.

Három különböző természetű helyen: Mersevát (Vas m.), Csonkamindszent (Baranya m.) és Jászdózsa (Szolnok m.), új telepítésekben vizsgáltuk a 13 féle gyomirtószer-kombinációs partnerekkel 26 kezelésének, valamint 4—4 kontrollnak a viselkedését, ill. fejlődését. A kijuttatás tavasszal (márc. hónapban) a fűzek kihajtása előtt történt, légszivattyús háti permetezőgépekkel.

* Az Erdészeti és Faipari Tudományos Ülésen 1980. február 28-án elhangzott előadás.

Kísérleti alanyként tekintettük a fűzdugványokat, valamint a gyomnövényeket. A kísérlet elrendezése egytényezős, véletlen blokk, 4 ismétléses, 30 kezeléssel. Egy-egy természetűhelyen, tehát 120 parcella, így 1978-ban összesen 360 parcella adatai álltak rendelkezésünkre.

- A kísérletről kapott adatok értékelése az alábbiak szerint történt:
- bonitálással a herbicidek gyomirtó hatását, ezen belül a bonitálási értékek varianciaanalízisével a szignifikanciát;
 - EWRC skálával a füzek fitotoxikusságát;
 - fajlista-, életforma-analízissel a gyomviszonyokat derítettük fel.

A herbicidek gyomirtó hatásának értékelését, a herbicidhatás teljes kifejlődésekor, először a kezeléseket után mintegy 2 hónappal végeztük, másodszori értékelésre — a kezeléseket utáni 3. hónap elteltével került sor.

A kisparcellás kísérletek egyes kezeléseit gyomirtó hatásának összegezése után — a vállalat szakembereinek közreműködésével — elkészítettük az 1979. évi nagyparcellás (á 300 m²) ism. nélküli kísérletek tervét. Ebben megkülönböztettük az 1 éves ültetvényeket, a 2—3 éves fűztelepeket, és a 4 éves, vagy annál idősebb fűztelepek kísérleti herbicid-technológiai csoportjait.

A Bi 3411 + Maloran; Bi 3411 + Patoran; a Sys 67 Omnidel + Maloran; Sys 67 Omnidel + Patoran; Sys 67 Omnidel + Merkazin; Sys 67 Omnidel; Hungazin PK; Hangazin DT; Aktikon + Merkazin; Casoron G; NaTA + Pyramin; NaTA + Merkazin; Nitiran 35 EC + Olitref herbicidek kerültek különböző dózissal kísérleti beállításba.

A nagyparcellás kísérleteket gyakorlatilag ugyanazon természetűhelyeken állítottuk megfigyelésbe (Mersevát, Szigetvár, Jászdózsza), mint 1978-ban a kisparcellás kísérleteket. A légszivattyús háti permetezőgéppel elvégzett kijuttatás 1979 tavaszán (márc.—ápr.-ban) történt. A korábbiakban ismertetett értékelési mód szerint, a herbicidhatás teljes kifejlődése után (a permetezést követően két hónappal: június elején) elvégeztük a felvételezéseket. Minden egyes herbicid vizsgálatról részletes (összesen 117 db) jelentést készítettünk.

Eredmények, következtetések

A kisparcellás kísérleteket (1978) követő nagyparcellás kísérletek (1979) alapján javaslatokat állítottunk össze ideiglenes alaptechnológiákra. Az alaptechnológiákat 1 éves; 2—3 éves, illetve „több éves” (4 évesnél idősebb) ültetvényre dolgoztuk ki.

Az alábbiakban tájékoztató jelleggel e bontásban ismertetem javaslatainkat. Az egyes „kor-fokokon” belüli további bontás azt jelzi, hogy a javaslatba hozott kísérleti technológia (a) mindhárom vizsgált természetűhelyen eredményes, perspektivikus volt; illetve (b) két természetűhelyen volt átütő sikerű; végül (c) az egy természetűhelyen jónak bizonyult kombinációk fel-

sorolása következik. Az eltérések okairól a részletes jelentések adnak felvilágosítást, a természetőhely (talaj), kijuttatási idő, mód, gyomviszonyok stb. függvényében.

Javaslatok ideiglenes herbicid alaptéchnológiákra fűztelepeken

1 éves ültetvényre

- a) — Sys 67 Omnidel 10 kg/ha + Maloran 50 WP 2 kg/ha
- b) — Sys 67 Omnidel 10 kg/ha + Patoran 50 WP 2 kg/ha
— Nitiran 35 EC 15 l/ha + Olitref 4 l/ha
- c) — Sys 67 Omnidel 10 kg/ha + Merkazin 2 kg/ha
— Bi 3411 15 l/ha + Maloran 50 WP 2 kg/ha
— Bi 3411 15 l/ha + Patoran 50 WP 2 kg/ha
— Bi 3411 20 l/ha + Patoran 50 WP 3 kg/ha
— Aktikon 0,5 kg/ha + Merkazin 2 kg/ha

2—3 éves ültetvényre

- a) — Sys 67 Omnidel 10 kg/ha
— Bi 3411 30 l/ha + Maloran 50 WP 2 kg/ha
- b) — Sys 67 Omnidel 15 kg/ha
- c) — Hungazin DT 5 kg/ha
— Bi 3411 30 l/ha + Patoran 50 WP 2 kg/ha
— Aktikon 1 kg/ha + Merkazin 2 kg/ha

Több éves (4 évesnél idősebb) ültetvényre

- a) — Sys 67 Omnidel 20 kg/ha
— Sys 67 Omnidel 15 kg/ha + Merkazin 2 kg/ha
— Sys 67 Omnidel 20 kg/ha + Merkazin 2 kg/ha
- b) — Sys 67 Omnidel 15 kg/ha + Maloran 50 WP 2 kg/ha
- c) — Hungazin DT 5 kg/ha
— Hungazin DT 10 kg/ha
— Hungazin PK 10 kg/ha
— Sys 67 Omnidel 10 kg/ha
— Nitanyl 30 EC 15 kg/ha

Tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

1. A fűztelepek gyomirtására sikerrel alkalmazhatunk — jelenleg forgalmazott — herbicideket, ill. azok kombinációit.
2. Az időben — március elején — végrehajtott, általunk itt javasolt kezelések kb. június közepéig (tehát 3—3,5 hónapig) megfelelően visszaszoríthatják

a gyomokat. Ezután — a gyomosodástól függően — kiegészítő mechanikai kezelés szükséges.

3. Az egyes fonófűz termesztőhelyek (különböző talajtípusok és időjárási eltérések) differenciált herbicidkezeléseket igényelnek. A szakmailag megalapozott, helyi megfigyelések és adatfelvételezések alapján álló technológiák alkalmazása lehet csak sikeres.
4. Fentiek alapján: folyamatos technológiát, karbantartást és fejlesztést kell végezni, üzemi és vállalati (ágazati) szinten, ami speciálisan képzett szakembereket, megfelelő anyag-, illetve eszközellátást igényel.